

**TÜRKİYE VE AVUSTURYA ARASINDA HUKUKİ VE TİCARİ MEVADDI
ADLIYEYE MÜTEALLİK MÜTEKABİL MÜNASEBETLERE VE ADLİ
KARARLARIN TENLİZİNE AİT MUKAVELENAME**

Türkiye ve Avusturya hükümetleri, Avusturya'daki Türk tebaasının ve Türkiye'deki Avusturya tebaasının hukukî ve ticari maddelerde adlî himayeye mazhar olmaları hususunu ve her iki memleket adlî makamlarının yekdiğerine ibraz etmeleri muktazi olan mütekabil müzaheretini tanzim etmek arzusile mütehassis olarak bu bapta bir mukaveleinin aktine karar vermişler ve murahhasları olmak üzere:

Türkiye Reısicumhuru Hazretleri,
Hariciye Vekâleti sabık Müsteşarı ve Tokat Meb'usu Şevki Beyfendiği,

Avusturya Federasyonu Reısicumhuru Hazretleri,
Türkiye'de Avusturya Fevkalâde Murahhası ve Orta Elçisi Müsyü Ogüst Kral
(Auguste Kral) Cenaplarını, intihap etmişlerdir.

Müşarileyhim usulüne muvafık ve muteber görülen salâ hiyetnamelerini yekdiğerine tebliğ ettikten sonra atideki maddeleri kararlaştırmışlardır.

FASIL 1

Adli Himaye

Madde 1 - 1 - Akit Devletlerden her birinin tebaası diğeri taraf ülkesinde, şahıs ve mallarının kanunî ve adlî himayesine müteallik olan hususlarda aynile mahallî tebaaya edilen muameleden müstefit olacaklardır.

2 - Bu bapta mahkemelere serbestçe müracaat ve mahallî tebaanın tâbi olduğı usul ve şerait dairesinde dava ikame ve def'i dava edebileceklerdir.

Madde 2 — 1 - Akit Devletlerden birinin, o devletlerden birinin ülkesinde ikametgâhı bulunan tebaası, davacı veya müdahil sıfatile diğer devlet mahkemelerine müracaatı halinde, gerek ecnebi sıfatını haiz olması ve gerek memleket dahilinde ikametgâhı veya meskeni bulunmaması dolayısıyla, her ne nam altında olursa olsun, hiç bir gûna kefalet veya teminat akçesi vermekle mükellef tutulmayacaktır.

2 - İşbu kaide adlî masrafların teminatı olarak müddei ve müdahillerden istenecek tevdiat hakkında da caridir.

Madde 3 — 1 - Gerek ikinci madde, gerek davanın ikame edilmiş olduğu memleket kanunları mucibince kefaletten, teminat akçesinden veya tediyattan muaf olan müddei veya müdahil aleyhine Akit Devletlerden biri ülkesinde sadır olan mahkeme masraflarına mütedair mahkûmiyet kararları diğer taraf salâhiyettar makamı tarafından meccanen tenfiz edilecektir.

2 - Bu bapta talep diplomasi tarikile veya alâkadar tarafından salâhiyettar makama doğrudan doğruya vaki olacak müracaatla yapılacaktır.

3 - Aynı kaide mahkeme masrafları miktarını sonradan tesbit eden adlî kararlara da tatbik edilir.

Madde 4-1 - Üçüncü maddede mevzu bahis mahkeme masraflarına ait kararlar mahkûm tarafın sonradan vaki olacak müracaatı müstesna olmak üzere, iki taraf istima edilmeksizin icraî takibatın vaki olduğu memleket kanunlarına tevfikân lâzımüttenfiz, addolunacaklardır.

2 - Salâhiyettar daire tenfiz talebi hakkında karar vermek için atideki hususları tetkik ile iktifa edecektir:

a) Mahkûmiyet kararının sadır olduğu memleket kanununa tevfikân kararın kaziyei muhkeme halini alıp almadığı;

b) Fıkrai hükmiyenin, kendisinden talep vaki olan devletin lisanile yazılmış ve talip olan devletin siyasî veya konsolosluk memuru, veya talip olan veya kendisinden talep

vaki devletin yeminli bir mütercimi tarafından musaddak, bir tercümesinin rapt edilmiş olup olmadığı;

3 - 2 a. Fıkrasında münderiç şartı temin için talip olan devletin salâhiyettar makamı tarafından kararın kaziyei muhkeme teşkil eylemiş olduğunu mübeyyin bir beyanname verilmesi kâfidir. Bu makamın salâhiyeti marüzzikir devletin adli idaresinin en yüksek memuru tarafından tasdik edilecektir. Mevzuubahis beyanname ile tasdiknamenin 2. b. fıkrasında münderiç kaideye tevfikân tercüme edilmiş olmaları lâzımdır.

4 - Salahiyettar makam tenfiz talebi hakkında karar vermek için aynı zamanda alâkadarın da talep etmesi şartile, 2. b fıkrasında münderiç şahadet, tercüme ve tasdik masrafları miktarını da tahmin ve tayin edecektir. Bu masraflar mahkeme masrafları gibi addolunacaklardır.

Madde 5 — Akit Devletlerden birinin tebaası diğerk devletin ülkesinde mahallî tebaanın tâbi olduğu şerait dairesinde meccanen adlî müzaherete nail olacaklardır.

Madde 6 — 1 - Fakrühâl şehadetnamesi, müsted'inin mutat meskeni veya böyle bir meskeni olmadığı halde halen ikamet etmekte olduğu mahal makamları tarafından verilmek lâzımdır.

2 - Eğer müsted'i meccanen adli müzaheret talep edilen memlekette sakin denilse, fakrühâl şehadetnamesi bu şehadetnamenin alındığı memleketin bir siyasî veya konsolosluk memuru tarafından tasdik edilecektir.

3 - Müsted'i Akit Devletlerden birinin ülkesinde sakin değilse, mensup olduğu devletin salahiyettar siyasî veya konsolosluk memuru tarafından verilen bir şehadetname kâfidir.

Madde 7- 1 - Müsted'i meccanen adlî müzaheret talep edilen memlekette sakin ise, salâhiyettar daire fakrühâl şehadetnamesini vermek için müsted'inin mensup olduğu memleket makamatından bunun malî vaziyeti hakkında lâzım gelen malûmatı alabilecektir.

2 - Meccanen müzaheretı adlıye talebi hakkında karar vermekle mükellef olan daire, kendisine tevdi olunan şehadetnameyi ve verilen malûmatı, vazife hudutları dairesinde, kontrol etmek ve kâfi derecede tenevvür etmek için mütemmim malûmat istihsal eylemek hakkını muhafaza eyler.

Madde 8 — Akit Devletlerden birinin salâhiyettar makamı tarafından adlî müzaheretten istifadesi kabul edilen taraf işbu mukavele ahkâmına tevfikân diğer akit devlet makamâtı adlıyesi huzurunda, aynı dava hakkında muhakeme usulüne ait bilcümle muamelât için dahi işbu müsaadelerden istifade edecektir.

FASIL 2

Adli makamların mütekabil müzaheretten

Madde 9 - 1 - Hukuki ve ticarî maddelerde, Akit Devletlerden birinin makamlarından sadır olup, diğer taraf ülkesinde bulunan şahıslara ait adli evrakın tebligatı, talep eden devletin konsolosu tarafından kendisinden talep vaki olan devletçe gösterilecek makama bir talepname göndermekle olacaktır. Tevdi olunan varakanın sadır olduğu makamı, iki tarafın isim ve sıfatlarını, kendisine tebligat vaki olacak kimsenin adresini, mevzu bahis varakanın mahiyetini muhtevi olacak olan bu talepname kendisinden talep vaki olan devletin lisanile yazılmış olacaktır. Bu talepnameye tebliğ edilecek varakanın, 4 üncü maddesinin 2. b. bendine tevfikân, tasdik edilmiş bir tercümesi raptedilecektir.

2 - Kendisine talepname irsal edilen makam, tebligatın yapıldığını müsbıt veya yapılmasına mâni keyfiyeti mübeyyin vesikayı konsolosa gönderecektir. Mahallen ademi salâhiyet halinde, mezkûr makam talepnameyi resen salâhiyettar makama gönderecek ve keyfiyetten derhal konsolosu haberdar edecektir.

Madde 10 — 1 - Tebligat, kendisinden talep vaki olan devletin salâhiyettar makamı vasıtasile yapılacaktır. Bu makam, 2 inci fıkrada münderiç ahval müstesna olmak

üzere, eğer mürselünileyh kabule hazır olduğunu beyan ederse, tebliğ muamelesini, varakayı kendisine tevdi ile iktifa ederek, yapabilecektir.

2- Tebligat, talep eden makamın müracaatı üzerine, kendisinden talep vaki olan makam tarafından mümasil tebligat için kendi mevzuatı kanuniyesinde münderiç şekil ve suret dairesinde veyahut kanunî mevzuata muhalif olmadığı takdirde, hususi bir şekilde icra edilecektir.

Madde 11 - Tebligatın yapıldığı, gerek tebellüğ eden kimse tarafından tarihli ve musaddak bir makbuz ile, gerek kendisinden talep vaki olan devletin alâkadar memurlarının tebligatın vukuunu ve şeklini ve tarihini mübeyyin bir şahadetnamesile, ispat edilecektir.

Madde 12 - 1 - Hukukî ve ticarî maddelerde Akit Devletlerden birinin adli makamı, kendi kanunî mevzuatı ahkâmına tevfikân, istinabe tarikile diğer devletin salâhiyettar makamına, bu makamın kazai salâhiyeti dairesinde, gerek bir isticvap muamelesinin gerek diğer adlî muamelelerin ifası için müracaat edebilecektir.

2- İstinabe varakası talep eden devletin konsolosu tarafından kendisinden talep vaki olan devletin göstereceği makama tevdi edilecektir. Bu varakaya, kendisinden talep vaki olan devletin lisanile yazılmış ve talep eden devletin bir siyasî veya konsolosluk memuru veya talep eden veya kendisinden talep vaki olan devletin yeminli bir mütercimi tarafından tasdik edilmiş bir tercüme raptolunmak lâzımdır.

3- Kendisine istinabe varakası gönderilen makam, konsolosa istinabenin icra olduğunu veya icrasına mâni olan sebepleri mübeyyin varakayı gönderecektir. Mahallen ademi salâhiyet halinde bu makam İstinabe varakasını resen salâhiyettar makama gönderecek ve keyfiyetten konsolosu derhal haberdar eyleyecektir.

Madde 13 — 1 - İstinabe varakası gönderilmiş olan adli makam, istinabenin icra olunmasını temin için, kendi memleketi makamatı tarafından istar olunan istinabe varakalarının icrası hususunda müracaat edeceği müeyyidelerin aynını istimale mecbur olacaktır. Niza ve ihtilâf halinde bulunan iki tarafın şahsen icabetleri mevzuubahis olduğu takdirde bu müeyyidelerin tatbiki mecburi değildir.

2- Takip edilecek usule gelince: istinabe talep olunan makam bunun icrası için kendi memleketi kanunlarını tatbik edecektir. Bununla beraber istinabenin bir sekli mahsusta

yapılması hususunda talip devletin vuku bulan talebi, kendisinden talep vaki olan devletin kanunî mevzuatına muhalif olmadığı takdirde. is'af edilecektir.

3 - Talip olan makam, istediği halde, alâkadar tarafın bizzat hazır bulunabilmesi için istinabenin icra olunacağı tarih ve mahalden haberdar edilecektir.

Madde 14 — Konsolos tarafından talep edilen bir tebligatın veya tevdi olunan istinabe varakasının icrasından tevellüt edebilecek bilcümle ihtilâflar diplomasi tarikile halledilecektir.

Madde 15 — Ülkesinde tebligat veya istinabe icra edilecek olan devlet tarafından, bunların icrasının kendi hâkimiyet, emniyet ve intizamı ammesini ihlâl edecek mahiyette görülürse, mezkûr icra reddolunacaktır.

Bundan başka varakanın mevsukiyeti sabit olmamışsa, veya kendisinden talep vaki olan devletin ülkesinde bu muamele kuvvei adliyenin vazifeleri cümlesine girmiyorsa, istinabenin icrası reddolunabilir.

Madde 16 — 1 - Adlî tebligat veya istinabe icrası her ne mahiyette olursa olsun hiç bir masraf veya harca tâbi olmayacaktır.

2 - Bununla beraber kendisinden talep vaki olan devlet, şahitlere ve ehli hibrelere verilen tazminatın ve şahitlerin berrıza icabet etmemeleri sebebiyle bir memuru resminin bizzarure müdahalesinden mütevellit masrafın veyahut istinabenin veya tebligatın icrasında bir fikri mahsus tatbik edilmesinden mütehassıl masrafların talep eden devletten iadeten tesviyesini istemek hakkını haiz olacaktır.

Madde 17 — 1- Akit Devletlerden her biri diğerinin ülkesinde bulunan tebaasına kendi siyasî ve konsolosluk memurları vasıtasile doğrudan doğruya cebri tezammun etmeksizin tebligat yaptırmağa hakkı vardır.

2 - İstinabe icrası hususunda da aynı usul caridir.

3 - Bu maddenin tatbikinde müşkülât zuhuru takdirinde, işbu mukavelenamenin dokuzuncu ve on ikinci maddeleri ahkâmı mucibince hareket olunacaktır.

FASIL 3

Adli kararların tenfizi

Madde 18-Hukukî ve ticari mevadda gerek menkul ve gerek gayrimenkul mallar hakkında, Yüksek Akit Devletlerden birinin adlî makamlarından atideki şartları cami olarak, sadır olan kararlar, iki akitten diğerk taraf arazisinde işbu tarafın salâhiyettar mahkemesinden verilen karara tevfikân lâzımüttenfiz olacaklardır:

1 - Kararın salâhiyettar bir adlî daireden verilmiş olması. İhtilâf, tenfiz kararının icrası talep olunduğı mahal kanununa tevfikân diğerk akit taraf mahkemesine sevk olunabildiğı takdirde işbu daire salâhiyettar addolunur.

Mahkemenin kendisini salâhiyettar addetmesine saik olan hukuki mülâhazalar kararın ibaratından istinbat olunamadıkça hu mülâhazalar, mahkemenin buna dair olan bir şerhile tasdik olunabilir.

2 - Davetiye varakasının, hüküm sadır olduğı mahal kanununa tevfikân, mesafe ve sair ahvali hususiye nazarı dikkate alınarak mahkemede isbatı vücuda müsait bir müddetle tebliğ olunmuş olması.

3- Niza ve ihtilâf halinde bulunan iki tarafın kararın verilmiş olduğı memleket kanunlarına tevfikân temsil edilmiş olmaları, veya aynı kanuna tevfikân icabetten imtina etmiş telakki edilmeleri, veya itirazda bulunan kimsenin bu şartın ademi vücudunu dermeyeran etmemiş olması,

4- Verilen karar kaziyeyi muhkeme halini iktisap etmiş ve bu kararın sadır olduğı memleket kavaninine tevfikân tamamilen lazımüttenfiz bulunmuş olması.

Yukarıda mezkûr şartların toplandığını isbat için kararın sadır olduğı makam tarafından, bu kararın kaziyeyi muhkeme halini almış olduğunu ve lâzımüttenfiz bulunduğunu mübeyyin bir beyannamenin ibrazı kâfi olacaktır.

5 - Tenfiz kararının talep olunduğu memleket adlî makamlarından aynı meseleye dair aynı taraflar arasında sadır olan diğer bir kararla tenakuz teşkil etmemiş olması, veyahut aynı taraflar arasında aynı meseleden müteliassıl diğer bir ihtilâfın, tenfiz talebinin tebliğ edildiği esnada bu makamlar nezdinde muallak bulunamamış olması.

6- Kararın, tenfiz kararı talep olunan memleketin intizamı ammesine veya hukuku umumiye esaslarına muhalif hiç bir şeyi ihtiva etmemesi.

7 - Kararın şahsî haklara ve aile hukukuna mütedair olmaması.

8 - Davanın kendisinden talep vaki olan memleket mahkemesinin salâhiyeti munhasırasına girmemesi.

Madde 19 — Ecnebi mahkemesi kararına lüzumu tenfiz kuvvetini vermeğe salâhiyettar adlî makam, müddeaaaleyh tarafından atideki hallerden biri serdolunduğu takdirde, ihtilâfı yeniden ve tamamen tetkik edecektir:

1 - Kararın diğer tarafın hilesi neticesi olarak verilmiş olması.

2 - Kararın adli makam tarafından sahteliği tanınan vesaika istinat etmesi.

3 - Hükümden sonra diğer tarafa isnat edilebilen kusurdan dolayı evvelce ibraz edilmeyen ve karara tesir edecek mahiyette olan bir vesikanın ele geçirilmiş olması.

4 - Kararın doğrudan doğruya filî bir hatadan inbias ettiğinin dava evrak ve vesikalarından anlaşılması.

Madde 20 - Akit Taraflardan birinin arazisinde hakemler tarafından verilen kararlar diğer Akit Taraf arazisinde lâzımüttenfiz olacaktır. Şu şartla ki, işbu kararlar sadır oldukları memleket kanunlarına nazaran adlî kararlar kuvvetini haiz olsun ve tenfizleri talep olunan memleket kanunlarına tevfikân hükümlerin mevzuu hakeme müracaat suretile halli kabil mahiyette bulunsun.

Tenfiz kararının icrasını isteyen taraf atideki vesikaları ibraza mecburdur:

- 1 - Tahkimname yahut tahkim maddesini muhtevi mukavelename.
- 2 - Hakem kararının bir sureti.
- 3 - Kararın kaziyei muhkeme halini aldığını ve lâzımüttenfiz olduğunu tasdik eden bir şehadetname.

İşbu şehadetname, atideki şartlar dairesinde verilecektir:

a) Hakem kararının Avusturya Cumhuriyeti dahilinde icrasını emre salâhiyettar bir Avusturya mahkemesi tarafından sadır olmuş olması.

b) Hakem kararının, Türkiye Cumhuriyeti ülkesi dahilinde Türkiyede tasdikına salâhiyettar bir mahkeme tarafından verilmiş olması.

18 ve 19 uncu maddeler ahkâmı hakem kararlarının icrası hasusunda kabili tatbiktirler.

Madde 21- Adlî kararlar (madde 18) hakem kararları (madde 20) ile tenfiz talebini tevsikan ibraz olunacak vesikaların asılları veya suretleri tenfiz kararını itaya salâhiyettar makama, ya diploması tarikile veyahut doğrudan doğruya alâkadar tarafından tevdi olunacaktır.

Eğer yukarıda zikredilen vesikalar tenfiz kararının icrası kendisinden talep vaki olan devlet lisanında yazılmamış ise bu ilsanda yazılmış bir tercüme de raptolunacaktır.

Aslının mevsukiyeti, suretlerle tercümelerin asıllarına mutabakatı akit taraflardan birinin bir siyasî veya konsolosluk mümessili tarafından tasdik olunacaktır.

Madde 22 — 1- İşbu mukavelename tasdik ve tasdiknameler mümkün olduğu kadar kısa bir müddet zarfında Ankara'da teati edilecektir.

2 - İşbu mukavelename, tasdiknamelerin teatisinden üç ay sonra mer'i olacaktır.
Mukavelename devletlerden biri veya diğeri tarafından feshedilebilecek,
fesholunduğı günden itibaren altı ay hitamına kadar mer'iyette kalacaktır.

Ankara'da yirmi iki haziran bin dokuz yüz otuz tarihinde aktolunmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti adına

Avusturya adına

İmza

imza